

JOSEF · HABAS · URBAN

ZLODĚJ PSŮ

Povídky o psech a lidech

THE DOG TRAIL
PUBLISHER

Zloděj psů

Vyšlo také v tištěné verzi

THE DOG TRAIL
PUBLISHER

Josef Habas Urban

Zloděj psů – e-kniha

Copyright © The Dog Trail, Jana Vávrová, 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ZLODĚJ PSŮ

JOSEF · HABAS · URBAN

Povídky o psech a lidech

THE DOG TRAIL
PUBLISHER

Copyright © The Dog Trail, 2018

Text © Josef Urban, 2018

Ilustrace © Marko Čermák, 2018

ISBN tištěné verze 978-80-270-4491-7

ISBN e-knihy 978-80-907796-2-4 (1. zveřejnění, 2020)

Věnováno Jessi

*Za postřehy a rady k této knize děkuji
Hermanu Pospíšilovi, Janě Vávrové
a Nataši Vaňkové.*

Tyto povídky byly sepsány na základě autorových prožitků, mají však svoji literární verzi, a tak jakákoliv podobnost s konkrétními žijícími postavami, jmény, rovněž i s místy vyprávění, je čistě náhodná.

Obsah

Předmluva	9
Na řetězu	11
Ukradenej pes	31
Minovým polem	62
Přes všechny ploty	76
Bartholomae ora pro nobis	102
Pro kolečko salámu	134
Napůl vlci	172
Medaile pro Tatshenshini	213
Mezi blesky	237
Zloděj psů	267
Doslov	284
Desatero podle Habase	285

Předmluva

Předmluvy do knih svých přátel by měli psát nezaujatí lidé.

Ale takovou nejsem.

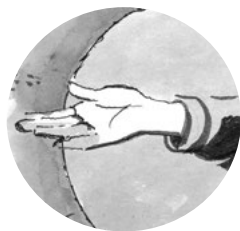
Jsou to přes dvě desítky let, co jsem „Pepáče“ poznala v zimních moravských horách. Na kanadských saních – takových, které jsem znala jen ze zasněžené Aljašky – se tehdy marně snažil naučit své obrovité, napohled nemotorné psy, tahání nákladu. Nešlo mu to... Možná proto, že své padesátikilové chlupáče láskyplně šetřil. A do kopce – aby se miláčkové neunavili – obrovité sáně za ně sám tlačil... Tak vzpomínám na své první setkání s tehdy začínajícím spisovatelem Josefem Urbanem. Tak vzpomínám na epizodu, kterou by na Aljašce nikdo nepochopil...

Čas oponou trhnul... Ze spisovatelského „greenhorna“ se stal renomovaný autor a známý filmový scenárista. Doba se změnila, všechno je jinak. Ale duše Pepáče je pořád stejná... Proto nejsem nezaujatá, proto ho mám ráda. Pořád stejný je i ve svých vztazích k němým tvářím. Jen jeho milování čtyřnozí kamarádi se v čase mění... A tak taky vzpomínám na naše poslední setkání v Americe. Vzpomínám, jak s potlačovaným chlapským dojetím komentoval pro něj nespravedlivé volání přírody. Nespravedlivé v délce našich životů...

Psaní knih, řečeno s Ernestem Hemingwayem, je jednoduchá věc. Stačí se posadit k psacímu stroji a krváčet. Všechny ideály nepotřebují jen křídla, ale i místo, odkud by mohly vzlétnout... A tak proto mi rukopis knihy, kterou držíte v rukou, promluvil do duše. Těm, kteří milují, se bude líbit...

NINA BRZORÁDOVÁ
New York, květen 2018

Na řetězu

Toužíš-li po svobodě, dej ji všem kolem sebe. Daruj ji, neboť svoboda je dar. Daruj ji své ženě, svým dětem i svému psovi. Daruj ji stromům, kamenům i obyčejné trávě. Nebudeš toho litovat. Neboť není nad to, když se kamarádíš s kameny. Když tě v lese hladí dlouhé větve smrků. Když tě drží za ruku tvá žena a když si na dvoře před domem hrají tvé děti se psem. Je to obyčejný kruh. Od nepaměti, už 14 000 let, od doby, kdy se namísto kamení začalo používat železo.

Žít na řetězu, nejstrašnější věc, jež se vám může v životě přihodit. Ani léta v kriminále nevydají za dva dny otroctví v okovech. Proč? Protože železo chladí a přitom pálí jako rozžhavený cejch. Cejch hanby a pohrdání s tím, co chcete vy. Je jasné, že tomu, kdo vás na řetěz uvázal, je to úplně fuk. Už nemůžete jít, kam se vám zlíbí. Váš svět dostane rozměr těch několika desítek pevných článků a šmytec.

To léto 2014 jsme vyrazili s mojí ženou Radkou do Černé Hory. Neměl bych používat slovo moje. Už vůbec ne ve spojení se ženou, myslím manželkou. Protože ve skutečnosti mi tady na zemi nepatří ani ona, ani kamení a stromy, ani můj syn Tom a dcera Karolína. Děti z prvního manželství. Dokonce ani můj pes Buck

a Radčín rezavý irský teriér Pepíno, kterého jsem vyženi-
nil. Tvé je totiž jenom to, co ti nemůže nikdo vzít. Snad
kromě vlastního rozumu, jenž by ti měl sloužit, aby ses
z tohoto poznání, že nevlastníš vůbec nic, v důsledku
nezbláznil. Auto prodáš, ženu ti může někdo odlákat
a děti prodat do otroctví. Peníze se rozkutálejí. Ale
i s rozumem a hlavou je to dnes na pováženou. Je mož-
né ji jaksepatří „vypláchnout“, a nemyslím na whisky
ani rum! Říká se tomu moderně „brain washing“.

Svatební cesta na řeku Taru, do nejhlubšího ka-
ňonu Evropy. Nezní to úžasně? Chtěl jsem se před
Radkou trochu „vytáhnout“, prostě chlapsky zama-
chrovat. Ostatně nikdy jsem se svými nápady ne-
troškařil. Proč jezdit na potok, když existuje řeka.
A k tomu divoká. Už jako kluk jsem se chtěl podívat
do Kanady, plavit se po řekách. Žít svobodně jako
indián, pozorovat medvědy a hlavně vlky. Protože ti
mají ke psům nejbliž. Mám je rád, protože mají ne-
zlomeného ducha. Nikdy neskončili na řetězu, jako
celé generace psích pokolení. Říká se tomu spřízně-
nost srdcem i osudem. Cítil jsem se občas svobodný
jako svobodný vlk, občas jako pes uvázaný na řetězu.
Snažil jsem se pochopit, jaké to je, když vás přikovají
k boudě. Jedno, zdali psí nebo lidské. Lhostejno jaký
kriminál. Když vás připoutají násilím k čemukoliv,
pak je to kriminál. Pamatuji na Lovka, křížence je-
zevčíka, polojezevčíka. První pes, kterého jsem ve
svém životě pohladil. Bylo mi šest. Můj děd ho přiva-
zoval k boudě, protože jeho to učil otec. A zvyk je
železná košile.

Opojný pocit, když jsem Lovka poprvé odepnul z řetízku. Nikoho jsem se neptal, ale připadalo mi to tak správné. Od té doby si myslím dodnes, že psi a děti by měly běhat společně. Potom jsme spolu vyrazili do obrovské zahrady. Voněl tam černý rybíz a angrešt. Také tam běžaly slepice. „Ňaf, Ňaf, Ňaf!“ Lovek bez váhání zavelel do útoku. Ale i já jsem hned pochopil vážnost situace. „Ňaf, Ňaf!“, odhodlaně jsem mu odpověděl stejnou řečí, abychom si při lovu lépe rozuměli. Bilance byla hrozivá. Lovek zakousnul rovnou čtyři slepice a večer skončil na řetěze. Mě zavřeli do komory.

Tak začalo mé přátelství se psy, jež mě provází celý život. Na své cestě jsem jich potkal mnoho. Snažil jsem se jim porozumět a Lovka, polojezevčíka, jsem odvázal snad ještě stokrát. Teprve potom mu babička s dědou udělili milost. Již tenkrát jsem jevil známky drzé vytrvalosti. Má pozdější dobrodružství s Rekem, Bojarem, Barkou, později Jess, Anny, Betty, Astou, Tat a Fany, dnes také s Buckem, Tarou a Pepínem, mě poznamenala navždy. Lidské a psí osudy, podobné touhy, stejný strach, někdy vůně i smrad. Svoboda, nejvyšší meta.

„Na Kanadu, na tu zapomeň!“ říkával často můj otec Josef. „Budeš rád, když dokončíš školu, a pak se uvidí!“ Co se uvidí?, V duchu jsem odpovídal. Otec, po kterém mám jméno, a jenž vedl skautský oddíl, mě neskutečně provokoval. Maminka Jana toužila po klidu, kterého se jí vlastně nikdy nedostávalo. Když jsme byli malí, bála se o nás, jako se bojí o své potomky každá správná máma: aby děti neměly hlad, aby dob-

ře spaly. Aby se jim nic zlého nepřihodilo. Zkrátka, aby se měly jako v bavlnce. A my se sestrou se dobře měli. Jedno přání jsem mámě nesplnil, to vím určitě, tedy vlastně dvě: že budu pracovat na úřadě a že budu hodnej. Pobuřující, neskonale ponižující pro objevitele dávno objevených věcí. Hodnej mi tenkrát připadalo stejný jako blbej. Kdo je blbej, ten přece nikdy nepojde do Kanady!

Když jsem se dostal na řeku, trpěla strachy, že se utopím. Nejprve přišly malé, po kterých jsem jezdil jako závodník. Potom ty velké, opravu divoké. Začátkem devadesátých let jsme se začali plavit s partou vysloužilých vrcholových sportovců v nejhlubších káňonech světa. Máma si tenkrát často posteskla. Víím to od tety Marty i od spolužačky Julie. Když jsem pádloval po Yukonu nebo aljašské řece Tatshenshini, trpěla jako matka, jejíž syn narukoval do války.

Kdesi jsem četl heslo: „Paddle hard life is short!“ (Pádluj ze všech sil, život je krátký.) Bylo kouzelné nechat se unášet legendární řekou severu až do Dawsonu. Opít se s kamarády ve Snake Pitu a o půlnoci sejít po břehu tam, kde se do Yukonu vlévá Klondike. Pamatuju si na ten okamžik docela přesně: vložil jsem dlaně do studené vody. Vzpomněl jsem si na domov a šplouchnul si vodu do ksichtu.

Pádlovat v peřejích Tatshenshini, nechat se ovívat chladným vzduchem, přicházejícím od ledovců. Mávat z kajaku na pozdrav osamělým grizzlyům. Kolem Tat, jak jí zkráceně říkají indiáni kmene Tlinkit, jich žije v pralesích nejvíc na celém světě. Večer poslou-

chat u ohně vlčí volání. Dívat se na hvězdy a vyhledat si tu svoji jedinou. Jedinou a zaručeně šťastnou hvězdičku osudu. Nezbývalo, jen věřit, věřit pohádce o tom, že život poplyne hladce, jako jsme my toho léta pluli na nejkrásnějších řekách Kanady. Jenže abys mohl vnímat neskonalou krásu, užít si ráje na zemi, musíš také projít peklem. My také peklem prošli, když jsme v Himálajích utopili při prvosjezdu řeky Buri Gandaki kamaráda Drahuše z Opavy. To všechno jsme museli prožít a protrpět. Vždyť jak by člověk mohl vidět daleký horizont, kdyby si neviděl na špičku svého nosu?

Říká se tomu naplnění velkého snu. Co na tom, že za každý sen, za každý krok v neznámu, kdy kráčíš a pluješ nad samotnými nebesy, zaplatíš. To jsme však ještě netušili. Ale existují i malá přání. Kdo by v rozletu sil přemýšlel o tom, jak se o něj strachy třese jeho máma? Jak si přeje, abych už konečně zazvonil na dveře našeho panelákového bytu. S odstupem let o tom přemýšlím stále častěji. Ale rozjetý tank přáním nezastavíš. Mě nezastavila máma, já svého syna. Tak se to bude opakovat do skonání světa.

Nevím, jestli sestra Pavlína byla mým nápadem uspořádat výpravu na černoorskou řeku Taru, k tomu sezvat půl rodiny, úplně nadšená. Na rozdíl od Radky věděla o vodě své. Odhodlala se přesto, že její krátká vodácká kariéra před lety v oddíle vodního slalomu skončila dříve, než začala. Asi při třetím tréninku na řece Sázavě se jí stala nehoda. Zavadila pádlem o větve a šup, byla pod vodou. Převrátila se,

neboli jak říkají vodáci, „cvakla se“ či „práskla“. Všichni čekali, že se bude drát na hladinu, ale nedělo se nic. Kajak se ani nehnul. Sestra zkoušela, jak se dýchá pod vodou, ale nešlo to! Nakonec ji, stále zalknutou, vytáhli na břeh. Od té doby má sestra ví, že se člověk může utopit i na pověstné lžičce vody, natož na divoké řece Taře.

Snad ze sebe chtěla smýt to dávné Kainovo znamení z řeky Sázavy. Nevím. Možná si toužila splnit stezku odvahy, nebo jen prahla po mé přítomnosti. Ale nechtěl bych si příliš fandit. Variantu, že by se chtěla utopit, rovnou zamítám. Obě holky věděly, že jsem do těchto míst jezdil léta jako raftový vůdce, a že i můj syn Tom tuto řeku splul na kajaku jako docela malý kluk. Obě vycházely z předpokladu, že když jsem kaňon bez nehody splavil dvačtyřicetkrát, tak se mi to pravděpodobně po třiačtyřicáté povede také.

Kamarád Dan, novinář a bývalý reportér ČTK, mi pomáhal v horách jako řidič. Zatím co my budeme plavit přejeje, on poveze prázdný van do cíle, kam máme za dva dny dorazit. Když jsme nafukovali čluny, prone-sl optimistickou větu: „Utopil vlastní ženu a sestru k tomu, to bude novinovej titulek, ty vole!“ Plácl mě přes rameno. „Hned pod ním bude napsáno: Zabil dvě mouchy jednou ranou!“ Začali jsme se smát, i když představa dvou utopených much, vznášejících se nožkama vzhůru podél převráceného raftu, byla děsivá.

Plavba kouzelně plynula. Tak nějak bych si představoval ráj – bílé, sluncem nasvícené vápence, vzpínající se více než tisíc metrů nad námi. Brána do zahra-

dy. Jen místo jabloní na útesech trůnily pinie, jižní borovice. Radka na zádi mně pomáhala řídit člun v ostrých zatáčkách a Pavlína přede mnou se snažila, seč jí síly stačily. Asi si nechtěla, jako bývalá členka vodáckého oddílu, uříznout ostudu. Saša, kterému táhlo tou dobou na sedmdesát, seděl na háčku a spíš než s pádlem se oháněl kolem sebe kamerou. Před deseti lety se zúčastnil mé expedice tady v horách poprvé.

Občas jsem mrkl na Radku a ona na mě, jako že je to fajn. Znali jsme se sotva půl roku. Brali se po krátké známosti. Experiment, kterému jsem pevně věřil. Ona zpěvačka, já filmař a teď – naše parádní svatební cesta. Občas jsem člun úmyslně natočil tak, abychom najížděli do vln z její strany. Zpěněná voda jí létala přes hlavu a ona křičela, že se utopí a já zůstanu sám.

Potom jsem otevřel plechovkové pivo značky Nikšič, hltavě jsme jej pili a zamilovaně na sebe hleděli. Peřeje pod námi bouřily, voda stříkala až do nebes a od skalních stěn se odrážel náš smích.

Druhého dne dorazil náš raft až na bosensko-černohorskou hranici do osady Ščepan Polje. Dan nám od mostu krátce zamával. Vyfouknutý člun jsme naložili do vanu a nechali se vyvézt několika serpentiny nahoru k černohorské celnici. Ta bosenská stála hluboko dole pod námi za řekou. Jen úzká stuha cesty propojovala přes most oba státy. Krkolomné pohraničí, dosud hlídané.

Na útesu, před hospůdkou mého kamaráda Marka, jsme postavili stany. Tráva travička, pečlivě posečená. Tak jako vždy. Právě zde končily všechny naše

plavby. Tady na palouku vysoko nad řekou vodáci zapíjeli svůj život: že se v kaňonu Tary neutopili, že si ani nic nezlomili, že jejich psychika nezaznamenala újmu, ale pokrok. Zkrátka, že zůstali úplně celí a potom, když se všichni náramně uvolnili, přišla ta chvíle, ten okamžik. Hodina H. V euforii vyvolané divokou jízdou peřejemi, taky slušnou dávkou piva, mi začali účastníci naší plavby vyprávět. Každý tu svoji historku. Jedinečnou a zaručeně pravdivou. Většinou o tom, kde, koho v životě tlačí bota. Chlapi o ženských. Ženy o tom, jak by svůj život chtěly změnit. Asi to bylo atmosférou řeky, možná i mými schopnostmi lidi zblbnout. Míval jsem pocit, že se mně osamělé divy zpovídaly jako zachránci potápějící se lodi. Mé sebevědomí rostlo. Jenže čím loď ve skutečnosti klesala ke dnu, nikdo nevěděl.

Jejich povídání připomínalo šumění řeky. Slova jsem moc neposlouchal, protože ti, kdož chtějí svůj život opravdu změnit, o tom nemluví. Místo odpovědi jsem občas pokýval hlavou a abych nebyl nezdvořilý, čas od času je pohladil po vlasech. Když byla zima a to někdy v horách bývá, jsme zpověď dokončovali ve spacáku. Bylo to příjemné, ty ženy vyslechnout a občas pohladit. Jako když zkoumáš úplně neznámou řeku. Nevíš, co tě čeká za další zatačkou. Držel jsem se vždy hesla, které na skautských táborech říkával při denním rozkazu můj táta, totiž že slovy rýži neuvaříš. Nevím proč, ale ta věta se mi nějak zaryla pod kůži.

Zdálo se, že i toho odpoledne všechno směřovalo k pivu, božskému vínu Vranac a také k hodině H. Žíz-

niví a unavení vodáci se těšili na bujarý večírek. A naše večírky tady byly vyhlášené: ženy, víno a zpěv. Spíše víno, zpěv a občas ženy. Taky sázky o neuvěřitelné věci – třeba o to, kdo v nejkratším čase proběhne přes obě hlídané celnice. Běh pod hlavněmi samopalů! Přes černoorskou, kde nás znali, to ještě šlo. Potom v serpentinách dolů přes most a řeku Taru, která se po několika stech metrech stéká s řekou Pivou.

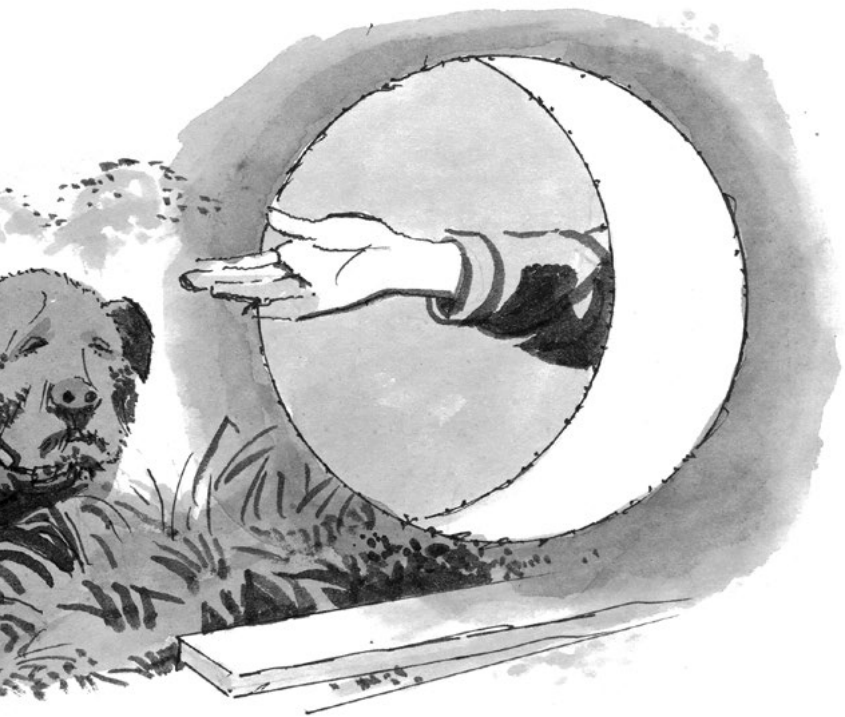
Policista na bosenské straně hleděl na prvního závodníka s nedůvěrou. K jeho údivu mu místo pasu podal ruku a běžel zpět do černé Hory. Druhého soutěžícího se pokusil zadržet. V záchvatu boje o co nejlepší čas se mu nejmenovaný vodák vysmekl a pádil přes řeku nahoru do hospody k našemu stolu. Třetího policajti společnými silami zadrželi. Byl to kamarád Petr ze Zábřehu, jenž sázku vymyslel. Nebýt známých na černoorské straně, dřepěl by v nějaké bosenské díře ještě dodnes.

Radka urovnávala věci ve stanu, pečlivá hospodářka vzdušného paláce. Pozoroval jsem ji, sám již vleže. „Hezky jsi pádlovala,“ prohodil jsem něžně. Usmála se, pohládila mě po tváři: „Taky ti to dneska šlo!“ Potom mne objala – jako svého zachránce, jako rytíře, jenž přijel, viděl a také zvítězil. Jenže s tím vítězstvím to nebylo tak skvělé, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Toho dne však všechno bylo jinak. Marko se kdesi zdržel. Asi se strýcem, celníkem, pomáhal při odbavení kamiónu. Tak se živil celý rok. Jen v sezóně, z jara a přes léto, měl otevřenou hospodu pro vodáky. Stále

vidím, jak jsme sem přijeli na kajaku s mým synem Tomem. Všichni na nás tenkrát koukali jako zjara. Místní raftaři, silní chlapi, nevěřicně vrtěli hlavami, když na břeh divoké řeky vystoupil z malé lodičky dvanáctiletý kluk. Nevěděli, že syn jezdil na kajaku vodní slalom od šesti let a zrovna toho roku vyhrál republiku v žákovské kategorii. Provolávali mu slávu, i mně jako otci. Milovali nás a naše společné fotky od té doby visely na stěnách Markovy hospody, v duchu jsem počítal, jak dlouho jsme se s Markem neviděli. Rovných pět let.

„Tak, kam vyrazíme?“ věčně hladová Radka mě vyrušila z přemítání. Vyčesávala si z vlasů písek, naklápěla se nade mne. Zvedl jsem se a pohotově jí sáhnul na prsa. „Myslím na večeri!“ vzpřímila se, „do ráje až po setmění!“ Moje žena byla vtipná. „Proč až po setmění, vždyť seš konečně učesaná,“ naoko zklamaně jsem se složil zpátky na spacák.

„Pepo,“ kdosi stál za stanem, „polez ven, něco pro tebe mám!“ Vykouknul jsem. Saša s kamerou v ruce ukazoval dozadu k latrínám. „Je tam pes!“ významně gestikuluje, „úplně malý štěně!“ v duchu si představu-

ji všechny ty oříšky, čoklíky, hafáče, psíky chlupaté i krátkosrsté. Barevné i černobílé. Zkrátka hafany všech ras a národností, jaké si jen člověk dovede představit. Ale jaká je národnost psa? Stejná jako člověka, jenže bez rodného listu. A víte proč? Protože, vážení, pes je totiž také řádný občan!

Stojím na okraji skály. Hluboko dole přes houštiny probleskují modravé vody řeky Tary. Kolem se vzpínají majestátné hory: bílé, důstojné, lhostejné k osudu lidí i psů. Aby mohla vyniknout jejich krása, dole pod nimi musí být peklo. A taky je. Vedle kupy odpadků leží na řetěze připoutaný pes. Co pes, psíček. Úplně malé štěňátko s bílou náprsenkou. Je přikováno jako Prometheus. Místo kavkazské skály, polorozpadlá bouda. Namísto vápencových štítů, kouká na horu odpadků.

„Tak vidíš,“ hnědá očka zablýskala, „přece si na mě někdo vzpomněl!“ Právě tohle říká očima. Má je tmavé jako korálky z antracitu. Drobounká, ne víc než měsíc stará fenka, je vyhublá na kost. Zavrtí ocáskem, když ji poprvé pohladím. Stále zrychluje frekvenci kmitů, neuvěřitelné, a přitom kníká. Mám dojem, že se vznese blahem jako vrtulník. Zůstává však na zemi a tulí se k mým nohám. Jak málo někdy ke štěstí stačí.

Před boudou leží pohozený oprýskaný pekáč. Ve špinavé vodě se v něm vznáší kus bílého chleba. Vězeňská strava na den a noc, možná na dva dny. Hladím ji podruhé, a ona vyjeveně koulí očima, tichounce vrní. Černá hlava je sluncem rozpálená, i plandává

ušiska jsou rozžhavená jako hutní plechy, spíš plíšky. Už jenom buchar, konec utrpení.

Vybavuji si ty stovky štěnat, jež jsem viděl na Balkáně na svých výpravách. Hlavně na jaře. Rodí se do trávy, do sena, na kameny nebo do houští. Většinou u silnic, v lomech nebo na smetištích. Za léta mých cest jsem poznal, že vztahy lidí a psů jsou pro charakter národa tím nejspolehlivějším ukazatelem. Pes na řetězu, národ na řetězu. Věřte tomu nebo ne, ale je to důležitější ukazatel než hrubý domácí produkt.

Fenka vrtí ocáskem a Saša točí jako o život, o život tady jde. Víím to a je mi z toho smutno. Vzpomenu na naše hafany, na čechohoráka Bucka a irského teriéra Pepína. Jak se jim doma vede? Pitomá otázka při pohledu na tohle zubožené štěně. Začínám být na Marka našťvaný. Víím, že je to jeho fena! Předchůdkyně u této boudy se vždycky za podivných okolností ztratily. Nebo je sežrali vlci při stupidních loveckých štvanicích nahoře v horách. Marko byl lovec, i když jsem ho neviděl rovných pět let, mám chuť mu dát pěstí rovnou do zubů. Karabina cvakne, řetěz povolí. Malý trestanec vyráží do světa. Objevuje nový horizont jako Kolumbus Ameriku. Hora smrdutých odpadků mizí.

Šel jsem pomalu k našemu stanu a štěně capkalo za mnou. Každou chvíli se k němu ohlížím a v mé hlavě klíčí plán, neuhodnete jaký.

„Taková krásná myška,“ Radka se nad psíkem rozplývá. Chová jej v náručí a přitom hladí. Fenka jí s rozkoší vykusuje do rukávu zprávu, že je to fajn.

„Kdo jí to udělal?“ obličej mojí ženy tuhne v neob-
lomnou skálu. Pokrčím rameny, jakože netuším. „Pěk-
nej hajzl,“ pozvedne rozdováděnou fenku výš. Teprve
teď vidím, že Radka nemá podprsenku. Zmocňuje se
mě závist, ale jen na okamžik. Vůně mateřského mlé-
ka, bleskne mi hlavou, a taky sena. Bože můj, na co
všechno právě teď nemyslím.

„Tara se bude jmenovat,“ vydechne naráz, „jako ta
naše řeka!“ Hledím do jejich sytě hnědých očí. Krade
mi myšlenky, ale rád si je nechám vzít. Krásné myšlen-
ky. Ale, kdo je tady skutečný zloděj, se ještě neví.
V tom okamžiku jsem ji miloval hned dvakrát víc. Co
dvakrát, stokrát! „Ano,“ pomalu vyslovuji, „tohle je
naše Tara.“ Dala mi pusku a Tara mě olízla.

Malá psice dostala od mé ženy kousek salámu
a taky oříšky. Jedla, pištěla, žrala a přitom neuvěřitel-
ně rychle vrtěla ocasem. Vlčí hlad, vlčí chtění. Obraz
galejníka, jenž se omylem připleče k poslední večeři
páně. Kristus sedí, apoštolové k němu od dlouhého
stolu vzhlížejí. Jen trestanec na nic nečeká – pije víno,
datle si strká do úst oběma rukama. Muži se k utečen-
ci ohlížejí. Kristus mu žehná: „Ještě dnes se mnou bu-
deš v ráji!“ Jenže galejník už v ráji je, na nic nečeká.
Ani Tara nečeká, chytá příležitost za pačesy.

Urvi, co můžeš dnes, zítra na kříži víno již nedo-
staneš, možná jen ocet. Kacířské myšlenky mi táhnou
hlavou. Drbu se ve vlasech a v duchu počítám – Petr
i Pavel, Matouš a Jan. Ale vidím i další, vedle Šimona
sedí Josef, támhle je Tomáš, ten nevěřící. Poznávám
všechny. Ale přece tu někdo schází. Je to Jidáš! Nevím

proč, ale vybavuji si Marka. Vlastně ani nevím, proč ho podezřívám. Ve skutečnosti ho moc neznám. Bujaré oslavy, plácání po ramenou a samé fráze. Pro něho vždycky dobrej kšeft, pro který udělají někteří lidi úplně všechno.

Tara pobíhala po trávě mezi stany, kníkala blahem. Sestra Pavlína jí podala kus oplatku. Cukr, ten božský vynález, jí probudil krev v žilách. Saša ukrojil kus chleba, ale zhltna i ten. „Zaplat' pánbů za něj!“ piští psí řečí. Jestli fakt ví, kdo je pán Bůh, netuším, ale spíš asi ne.

Sedíme na zahrádce hospody, naproti té Markově. S Radkou, sestrou Pavlínou, Danem i kamarádem Sašou. „Na Taru!“ zavolal kdosi a myslel řeku. Jenže přiběhla ta naše, psí. „Na Taru!“ teprve teď je všem jasné, na koho opravdu pijeme. Sklo zařinčelo a pěna ze sklenic vystříkla nad naše hlavy.

Jak do kaňonu vstupoval stín, zábava se dostávala do tempa. Pivo vystřídaly panáky rakije a mně bylo nad slunce jasné, že mám zaděláno na pořádný problém.

Marko dorazil do hospody kolem sedmé. Šel jsem mu odhodlaně naproti a pod nohama se mi motala Tara. Stáli jsme proti sobě, Marko se usmál. Nevím dodnes, jaký to byl smích. Upřímný, uštěpačný? „Kako si, Josef?“ (jak se máš) začal. „Dobro sa mam, Marko!“ odpovídám pohotově. „Chtěl jsem u tebe objednat večeri...“ snažím se získat čas. Ale on se již dívá na Taru. „Dona, tady nemůžeš běhat!“ jeho hlas je naoko smířlivý. Jen kdesi v rovině basu je cítit vý-

hružný podtón. Bere Taru do náručí. Ta se mu ale snaží z jeho sevření vykroutit. Jenže to je železné. Naklání se ke mně, natahuje krk, jak jen může a piští. „Marko,“ chytám ho za rukáv, „to já jsem jí odvázal!“ Díváme se na sebe, je mým chováním zaskočený. Ale je mi to jedno. Víím, že tohle divadlo musím dohrát, stůj co stůj. „Takovej pes,“ hbitě Tarku pohladím po hlavě, „potřebuje prostor, trochu svobody!“ „Ovo moj lovački pas, Josef,“ (to je můj lovecký pes)!“ dívá se na mě s lehkým úsměvem. Co se skrývá za maskou, netuším. Víím, že mě nechce naštvat, ale s tou svobodou se ho to dotklo. „Josef, ona tady nemůže běhat!“ jeho slova znějí rozhodně, „dáme raději si rakiju, na naše shledání!“ Otočil se a rychlým krokem odešel i s Tarou k polorozpadlé boudě.

Stál jsem na louce před hospodou jako opařený. Srdce mně bušilo rozčilením. Mé vnitřní rozhodnutí, že štěně zachráním, zůstalo nezlomené. Dali jsme si s Markem panáka, krátce zavzpomínali na staré časy. O Taře neboli Doně nepadlo ani slovo. Marko každého psa pokřtil Dona: Dona 1, Dona 2. Ta poslední dvojka zahynula při lovu na vlka nahoře v horách. Tara měla číslo tři. Rozloučili jsme se s tím, že ráno bude moudřejší večera.

Když odjel směrem na město Plužine, z temnoty noci se začalo ozývat teskné psí vytí. Trhalo mi to srdce. Počkal jsem, až utichne motor Markova vozu v zatáčkách nad skalami. Teprve potom jsem Taru bez váhání znovu odvázal. V hlavě mi, nevím proč, vytanul obraz Lovka. Díval se na mne odkudsi zdálky,

a vypadalo, že má stejnou radost jako tenkrát u babičky na dvoře.

Oslava toho večera byla bujará. Tarka nadšeně pobíhala do noci mezi stoly. Sežrala všechno, co jí kdo dal a bylo toho moc.

Ráno, ještě před sedmou, kdy měl Marko přijet, jsem Tarku uvázal zpět na řetěz. Bylo to součástí mého plánu. „Musíš to ještě chvíli vydržet!“ pomalu jsem před boudu vyrovnal nakrájená kolečka salámu. „Odvezu si tě domů!“ Jenže ani slovy, ani tím nejlepším uherákem, jsem psíka neošálil. Jakmile jsem udělal pár kroků, Tarka spustila žalostný nárek. Vrátil jsem se, domlouval jí, ale marně. Dodnes vidím ty roztržené nožky, chvějící se strachem, že všechno, co se stalo, byl jen pouhý sen. Sen o svobodě, jenž se zdá, se rozplynul jako ranní opar nad řekou. Hora odpadků byla převysoká, vyšší než kdykoliv před tím. Slunce začalo pekelně pálit, nebylo úniku. A řetěz, ten ocelovej bastard, ne a ne povolit. Asi po čtvrt hodině psí volání naštěstí utichlo.

Marko dorazil v půl osmé. Šel jsem rovnou za ním. V kapse peněženku s pěti sty eury a v duši jistotu, že tento obchod hravě svedu. Pár metrů před hospodou se sušil můj velký červený raft značky ROB FIN. Přejel jsem jej rukou a na prstech mi ulpěly kapky vody.

„Koliko košta ovaj čamac?“ (kolik stojí takový člun?) neznámý hlas mne překvapil. Otočím se, přede mnou muž kolem padesáti let. „Ja som Jure,“ představil se, „naše spoločnosť tady na řece provozuje rafting. Za kolik bys prodal svůj člun?“ Chvilí přemýšlím, pak zavrtím

hlavou. Chlapík mi nabízí tisíc eur. „Není na prodej,“ trvám na svém. Marko z verandy už na mě mává. Přichází k nám ještě další dva muži ve sportovním oblečení. „Mohu ti dát tisícdvěstě, ale ani cent navíc!“ Jure vytahuje peněženku. Je naditá bankovkami. „Chvala,“ odpovím krátce a bez mrknutí oka odejdu do hospody.

Marko už na mě čeká, dva panáky rakije na stole připravené. Vodácká delegace v čele s Jurem mě ale pronásleduje až sem. Chlapi si sedají u vedlejšího stolu. „Živěli!“ poplácám Marka po rameni. Pálenku do sebe kopneme jedním tahem ruky. Zavírám ale oči, jako bych měl skočit do hluboké propasti. Skočil jsem! Mé tělo říká dost. Otrásám se v základech představou, kolik toho ještě budu muset vypít. Ale pro Taru udělám všechno. Myslím na ni a hrdlem prolévám další ohnivou vodu.

„Marko, podívej se,“ jdu rovnou k věci, důvěrně ho chytím za ruku, „prodej mi to štěně! Dám ti za něj sto euro!“ Muži u vedlejšího stolu mají našpicované uši. „Josef, to je můj pes,“ Marko mi nalévá další sklenku, „nemůžu ti ho prodat!“ Srdce mi horečně buší, ale nedávám na sobě nic znát. Cink, opět pijeme na ex. „Dvěstě euro,“ vyslovím netečně, jako hráč pokeru. Zvyšuju sázku. „Josef, Dona není na prodej!“ Marko živě gestikuluje, nalévá dalšího smrtáka, „potřebuju toho psa na lov!“ Alkohol cítím v hlavě zcela zřetelně, poslední zábrany mizí. „Třista euro,“ jdu za svým cílem zcela nekompromisně.

V místnosti je chvíli ticho jako v márnici. „Vem to, Marko!“ strčí do něho Jure od vedlejšího stolu. Ale